

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

De contritione nobilis iuuenis, qui Christum negavit, & per intercessionem
beatae virginis, gratiae restitutus est, cap. 12

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

IN FRA hoc quinquennium, iuxta Floreffia, cœnobium ordinis Prēmōstratensis, in diœcesi Leodiensi, adolescens quidam nobilis habitauit, cui pater moriens, vtpote vir magnus & potens, multas diuitias reliquit. Factus miles idem iuuenis, vt gloriã sibi cōquireret temporalem, in breui ad magnam deductus est paupertatem: causa enim laudis humanæ torneamenti totus deditus erat, histrionibus larga manu sua tribuebat, & quia ad tales effusiones redditus annui minùs sufficiebant, hæreditatem paternam vendere cōpellebatur. Erat autē in proximo manens miles quidam diues & honestus, ministerialis tamen, huic iuueni iam dictus allodia siue feuda sua partim vèdebat, partim in vadimonio exponebat. Et cùm iã non haberet quod venderet, vel exponeret, cogitabat exulare; tolerabilius iudicans inter extraneos mendicare, quam inter notos & affines egestatis confusionē sustinere. Habebat autē villicum, hominem quidem malignum, nomine nō re Christianum, & dæmonum ministerio totum mancipatum. Videns hic dominum suum tristem, & tristitiæ non ignorans causam, dicebat ei: Domine vultis diues fieri? Respondit: libenter diues fierem, dummodo ipsæ diuitiæ esse possent cum Deo. Et villicus: Nolite timere, sequimini tantum me, & bene erit vobis. Statim secutus est miserum, tâquã serpentis vocē Eua, quasi sibilum aucupis auicula, in laqueū diaboli celerius deponendus. Et duxit eū in ipsa nocte per quoddam nemus, in locum palustrē, & cepit quasi cum aliquo habere sermonem: cui iuuenis; Cum quo loqueris? Respondit domino suo villicus ille iniquitatis: Tacete tantum vos, nec sit vobis cura cum quo loquar. Cumque secundò loqueretur, & iuuenis iterato sciscitaretur, respōdit: Cum diabolo. Et cœpit iuuenis nimis horrere. Quem non concuteret horror tali loco, in tali hora, & de tali sermone? Dicebatque villicus diabolo: Domine, ecce virum hunc nobilem dominum meum adduxi gratiæ vestre,

maiestati vestra supplicans, vt vestro auxilio pristinis honoribus atque diuitijs restitui mereatur. Ad quem diabolus; Si mihi voluerit esse deuotus ac fidelis, dabo ei diuitias magnas, insuper addam gloriam & honores, quales non habuerunt patres eius. Respondit villicus: Libenter vobis obsequiosus erit & fidelis, si talia fuerit consecutus. Et ille: Si voluerit ista à me consequi, abrenūtiare debet in instanti altissimo. Quod cū iuuenis audiret, & facere renueret, dicebat homo ille perditionis: Quid timetis proferre verbulum vnum? dicite abrenuncio. Tandem miser iuuenis à villico persuasus, creatorem suum ore suo negauit, manu exfestucauit, diabolo homagium faciens. Hoc scelere perpetrato, diabolus adiecit: Adhuc opus imperfectū est, etiam abrenūtiare debet matri altissimi; illa est enim quæ maximum nobis infert damnum; quos filius per iustitiam abjicit, mater, quia nimis misericors est, ad indulgentiam reducit. Sibilauit iterum serpens in aure adolescentis, vt domino suo in hoc obediret, vt sicut filium ita etiam & matrē abnegaret. Ad quod verbum iuuenis nimis expauit, turbatusq; supra modum, respondit: Hoc nunquam faciam. Quare, inquit villicus, fecistis quod maius est, facite nunc quod minus est: maior est creator, quàm creatura. Et ille: Nunquam eam negabo, etiamsi me oportuerit ostiatim mendicare per omnes dies vitæ meæ; & non acquieuit. Sicque infecto negotio, ambo reuersi sunt, nihil quidem honoris consecuti, sed maximo peccati pondere grauari, villicus suadendo, iuuenis consentiēdo. Pergentes verò simul, venerunt ad quandam ecclesiā, cuius ianuam cāpanarius exiens reliquerat semiclausam: mox iuuenis desiliens de equo commisit cum villico, dicens: Expecta me hīc, donec reuertar ad te, & intrans ecclesiam ante ortum auroræ, prostrauit se ante altare, & ex intimo corde ipsam matrem misericordiae cœpit inuocare: erat autem super altare imago ipsius virginis & matris Mariæ puerum Iesum in sinu tenens: & ecce, meritis ipsius præclarissime stellæ maris, verus lucifer oriri cœpit in corde sapediecti adolescentis.

le scens:

Iescantis: tantam ei Dominus propter honorem ma-
 tris, quam non negauerat, contritionem donare di-
 gnatus est, vt pro fletu rugiret, & planctu nimis cla-
 moribus ecclesiam repleret. Eadem hora supradictus
 miles, qui omnia eius bona habebat, diuino vt credi-
 tur nutu, ad ecclesiam diuertit, & cum videret aper-
 ram, putans ibi diuina celebrari, maximè propter cla-
 mores intrinsecus, solus intrauit; inueniēsq; coram
 altari iuuenē sibi bene notū lachrymantem, & putans
 quia suam solummodo defleret calamitatem, retro
 quandam columnam secessit, rei exitum expectans.
 Cumque terribilem illam maiestatem, quam nega-
 uerat, nominare vel inuocare non auderet, sed tantum
 pijsimam eius genitricem lacrymosis vocibus pulsa-
 ret, vtroque audiente, per os imaginis suæ, beata &
 singularis Christianorum aduocata filio loquebatur
 in hæc verba: Dulcissime fili, miserere huic homini.
 Puer verò matri nil respondit, faciem ab ea auertens:
 cumque iterum rogaret, hominem seductum asserēs,
 matri dorsum vertit, dicens: Homo iste negauit me,
 quid ei faciam? Post hæc verba imago surrexit, puerū
 suum super altare posuit, eiusque pedibus se prona
 prostrauit, & ait: Rogo fili, vt propter me dimittas ei
 peccatum hoc. Mox infans matrem eleuans, respōdit
 illi: Mater, nunquam tibi aliquid negare potui, ecce
 propter te totum dimitto. Prius dimiserat culpam,
 propter contritionem, deinde pœnam peccati, pro-
 pter matris intercessionem. **APOLLONIUS:** Quare tam
 durus dilectæ matri fuit? **CAESARIUS:** Vt iuueni osten-
 deret, quantum in se peccasset, & vt per dolorem cor-
 dis amplius in se peccatum ipsum puniret. Surgēs au-
 tem iuuenis, exiuit de ecclesia, tristis quidem de cul-
 pa, sed hilariis de indulgentia. Exiuit post eum sæpedi-
 ctus miles latenter, & quasi rem ignoraret, quatinus,
 quare tam humidos & tam tumidos oculos haberet:
 respondit: De vento est. Et ille: Domine, non me laet
 causa tristitiæ vestræ; habeo vnicam filiam, si vultis il-
 lam ducere in vxorem, omnia vestra vobis cum illa
 restituum, insuper & diuitiarum mearum hæredem

vos institutam. Ad hoc iuuenis latus effectus, respondit: Si hoc facere dignaremini, plurimum mihi placeret. Reuersus miles ad vxorem suam, rem ei per ordinem retulit, cōsensit illa, nuptiæ celebrantur, iuueni sub nomine dotis omnia sua restituuntur. Adhuc, ut puto, viuit, viuunt & soceri, post quorū mortē, eorum hæreditas ad ipsum reuertetur. APOLLONIVS: Multum iuuenis iste regratiari tenetur beatæ Virgini, quia per ipsam meruit remissionem peccatorū, insuper & consolationem temporalium bonorum. CÆSARIVS: Verū dicis, quia ipsa intercedente Dominus cordi eius infudit contritionem, per quam peccati meruit remissionem; pœna etiam peccati, ipsa intercedente, iuueni audiente, dimissa est. Ecce homo iste grauissimè cecidit, sed cæteris, de quibus supradictū est, celerius surrexit; cecidit in tempesta nocte, surrexit in mane. APOLLONIVS: Quid tibi videtur de his, qui in fide cōteruntur? CÆSARIVS: Audi de hoc non meam, sed beati Augustini sententiam, ait enim sic:

*Aug. hō.
41. ex 50*

CAPVT XIII.

*De pœni-
ten. qua
fit in sēto
vita.*

SI quis positus in vltima necessitate voluerit accipere pœnitentiam, & accipit, & mox reconciliatur, & hinc vadit, fateor vobis, non illi negamus quòd petit, sed non præsumimus quia bene hinc exit. Si se curus hinc exit, ego non sum securus. Pœnitentiā dare possum, securitatem dare non possum. Nunquid dico, damnabitur? non dico. Sed dico etiam liberabitur? Non. Vis te de dubio liberare? vis quod incertum est, euadere? Age pœnitentiā dum sanus es. Si sic agis, securus es, quia pœnitentiā egisti eo tempore, quo & peccare potuisti. Si vis agere pœnitentiā tunc, quando peccare non potes, peccata dimiserunt te, non tu illa. Item: Duæ res sunt; aut ignoscitur tibi, aut non ignoscitur. Quid horum tibi futurum sit, nescio. Ergo tene certum, dimitte incertum.

CAPVT XIII.

DICAM tibi quid ante paucos annos contigit in domo nostra: Conuersus quidam Héricus nomine, homo senex, & secundum ingressum prior